

عنوان مقاله:

همسویی حوزه های سلامت و دین در برخورد با کووید ۱۹

محل انتشار:

مجله پژوهش در دین و سلامت، دوره 6، شماره 2 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 7

نویسندگان:

سعید سلیمانی - گروه معارف اسلامی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران

علی محمد فرهادزاده - گروه معارف اسلامی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

در پی انتشار ویروس کووید ۱۹، متخصصان حوزه سلامت این ویروس را نوعی تهدید برای سلامت و جان انسان ها تشخیص داده و اقدامات و دستورهای تخصصی در برخورد با کووید ۱۹ اعلام کرده اند. وضع این قوانین و آداب جدید شامل همه حوزه ها از جمله حوزه دین می شود و نوعی محدودیت در این حوزه را نیز در پی دارد. از سویی اشکال تقلید حوزه دین از حوزه سلامت هم مطرح نیست و باطل است، زیرا تشخیص موضوع ها و مصداق های عرفی احکام از وظایف مجتهد نیست و چه بسا متخصصان حوزه سلامت، این کار را بهتر انجام دهند و در بحث کووید ۱۹، تشخیص مصداق مواظبت و حفظ جان بر عهده حوزه سلامت است. مراجعه به عرف خاصی مثل پزشکان، برای تشخیص موضوع احکام، غیر از عرف گرایی است که تلاشی ایدئولوژیک به منظور مقابله با باورهای دینی است. البته برخی دیگر از موضوعات احکام وجود دارد که نیازمند استنباط فقیه از متون دینی است و این مهم را خود مجتهد و حوزه دین بر عهده می گیرد؛ مانند موضوع اتانازی و احتضار که فقیه با توجه به متون دینی حکم می کند که احتضار با اتانازی تفاوت ماهوی دارد و در پی آن اتانازی، احکام فقهی احتضار را نخواهد داشت (۱). در مسئله کووید ۱۹ عده ای با در نظر نگرفتن وظیفه و محدوده عملکرد هر یک از حوزه ها، تبعیت عملی حوزه دین از حوزه سلامت را در حیطه ذکرشده برنتابیده اند و احساس تقابل حوزه دین با حوزه سلامت در آنان ایجاد شده است. در این زمینه تبیین مطالبی در چند مرحله ضروری است: (۱) فقها از صدر اسلام تا کنون و حتی حضرات معصومین (علیهم السلام)، مردم را در امور مختلف به متخصصان ارجاع می دهند و همچنین تمام فقها در ابتدای رساله عملیه خود، وجوب عقلی رجوع به عالم را در شئون مختلف زندگی طرح می کنند و رجوع به متخصص را در صورتی که دارای دلیل عقلایی باشد لازم می دانند (۲). درباره سلامت جان انسان ها، بدون شک پزشکان و متخصصان حوزه سلامت در عصر حاضر، وظیفه تشخیص موضوع های احکام و بلکه تشخیص مصداق های موضوع احکام را در مسائل پزشکی عهده دار هستند. حوزه سلامت با معیارهای دقیق و علمی خود مصداق مواظبت و حفظ جان را تعیین و برای همه اعلام می کند که از آن به عرف خاص تعبیر می شود. آداب و وظایفی که حوزه سلامت درباره کووید ۱۹ اعلام می کند مقدمه ای در روند دستیابی به حکم شرعی قرار می گیرد و در مراحل بعد بیان می شود. (۲) در حوزه دین، فقهای امامیه از زمان حضرات معصومین (علیهم السلام) تمام تلاش خود را در راه تبیین اصول و قواعدی مبذول داشته اند که برخی از آنها در تمام ابواب فقه کاربرد دارد و برخی در ابواب خاص؛ از جمله قاعده وجوب حفظ جان و نفس، قاعده وجوب دفع ضرر احتمالی و قاعده نفی ضرر که در تبیین این قواعد حتی احتمال ضرر و ترس نسبت به جان انسان را مقتضی وجوب و تکلیف شرعی دانسته اند و در بحث ضرر به بدن و سلامت، نیاز به رسیدن به حالت یقین و یا گمان هم نیست (۳)؛ بنابراین، در کووید ۱۹ اگر حوزه سلامت در برخی موارد به ضرر برای سلامت و جان انسان ها یقین هم نداشته باشد و صرفا احتمال ضرر بدهد باز هم با توجه به قواعد فقهی فوق باید تشخیص آ ...

کلمات کلیدی:

حفظ نفس، دین، سلامت، کووید ۱۹

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1511998>

